

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Člankovina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 24. julija 1934.

Štev. 82.

Lesni dumping

Od nekaterih krogov, zlasti od velikih lesnih družb v Bosni in na Hrvaškem, se propagira misel lesnega dumpinga, s katerim naj bi mi nastopili na italijanskem trgu. Ta misel se utemeljuje s tem, da ni misliti, da bi mogli v doglednem času najti nadomestilo za izgubljeni italijanski lesni trg. Ker ne moremo najti pravega nadomestila drugod, zato moramo nazaj osvojiti italijanski trg. S tem pa da še ni rečeno, da bi bili italijanski politiki v zunanji trgovini izročeni na milost in nemilost. Nasprotno razpolagamo mi z zadostnimi sredstvi, da zaščitimo svoje interese na italijanskem trgu. Treba je samo mobilizirati vsa ta sredstva. Prilika pa, da mobiliziramo vsa sredstva za zopetno doseg pri dobljenih pozicij na italijanskem trgu, bo nam dana v kratkem, kajti v treh mesecih poteče trgovinska pogodba z Italijo in tedaj se morajo znova urediti trgovinski odnošaji med Jugoslavijo in Italijo. Do takrat pa je treba pripraviti vse priprave, da bo naša lesna industrija sposobna za borbo na italijanskem trgu. Ker uživa Avstrija velike ugodnosti za izvoz svojega lesa v Italijo, je treba dati naši industriji odgovarjajoče ugodnosti doma. Jasno je sicer pri tem, da bo naša industrija pri tem morala prenesti marsikatero žrtev, toda na zadnje bo trg vendarle osvojen. Nadvse pravično pa je, če del teh žrtev nosi tudi država, ker je država najbolj interesirana na tem, da se izvoz lesa, kot glavnega izvoznega predmeta zopet omogoči.

Ni še sicer bila v tem utemeljevanju izrečena beseda dumping, toda logična izpeljava vse te argumentacije vodi le k lesnem dumpingu. Sprejeti moramo za vsako ceno borbo na italijanskem lesnem trgu in z nižjimi cenami ohraniti svoje odjemalce in premagati s to konkurenco navzdol avstrijske lesne uvoznike, da ti ne bodo mogli zasesti naših pozicij.

Pr eden odgovorimo glede predlaganega lesnega dumpinga samega naj navedemo nekaj pogojev, ki sploh šele dovoljujejo debatiranje o dumpingu.

Položaj na lesnem trgu je danes takšen, da je les dosegel že najnižjo ceno, po kateri ga je sploh še mogoče prodajati. To se je tudi na zadnji anketi Zbornice za TOI jasno ugotovilo. Po sedanjih cenah torej naš lesni proizvajalec ali trgovec sploh ne moreta konkurirati na italijanskem lesnem trgu. Ta konkurenca bi bila mogoča šele, kadar bi država omogočala našim lesnim izvoznikom višjo ceno. Če bi se na primer znižala prevoznina po železnici na eno četrtino, potem bi mogel naš izvoznik za znesek znižane prevoznine zmanjšati ceno svojemu blagu. Če bi država omogočila lesnemu izvozniku nižje davščine, potem bi zopet mogel za efekt tega znižanja izvoznik znižati ceno lesu. Ampak to znižanje še ne bi zadostovalo, temveč bi morala država dovoliti tudi posebne izvozne nagrade za les, ker šele potem bi imel naš lesni izvoznik resnično možnost, da z uspehom konkurira na italijanskem trgu navzlic vsem preferencam in devetkrat povišanim carinam. Vse to so naši lesni izvozniki tudi že dostikrat zahtevali, a doslej še vedno brez uspeha. Samo veselilo bi nas, če bi sedaj imele te njih permanentne zahteve večji uspeh.

Šele po teh doseženih ugodnostih pa bi se moglo govoriti o lesnem dumpingu, ki ga naj bi pričeli naši lesni izvozniki. Kajti kaj pomaga, če bi naši izvozniki tudi v boju z avstrijsko konkurenco še tako znižali cene, bi vendar ne imeli nobene garancije, da ne bi Italija Avstriji še povečala preference in nam še povišala carine, da bi bile tudi vse naše žrtve zaman. Pri tem pa še niti ne omenjamo ugodnosti, ki bi jih avstrijskim izvoznikom mogla dovoliti avstrijska vlada. Vse naše žrtve bi mogle imeti le še efekt, da bi Italiji dobavljali les skoraj zastoj, naši lesni trgovci in

lesni producenti pa bi bili uničeni. Velika podjetja, ki sekajo les iz bosanskih gozdov in ki ostajajo državi dolžna vse lesne takse, ta seveda morejo uganjati dumping, ker jih les nič ne velja, ker je ves izkupiček za les bil tudi dobiček, ko pa lesnih taks itak niso plačevali. Toda naš lesni trgovec je plačal prodani les in zato mora dobiti za les toliko, da krije kupnino in režijske stroške. Če ne dela tako, potem je gospodarsko v kratkem uničen. Prav tako pa naš gozdni lastnik ne more dajati svojega lesa zastoj. On mora dobiti za les primerno ceno, kajti šele z dohodkom od lesa more kriti svoje obveznosti. Lesni dumping bi zato uničil vse naše lesno gospodarstvo, ker bi uničil 140.000 rodbin, ki žive od lesa in trgovine z njim. Mi zato svojega lesnega gospodarstva ne moremo žrtvovati na noben način in nikomur na ljubo, temveč moramo gledati z vsemi sredstvi, da to gospodarstvo ohranimo.

Lesni dumping bi imel le ta efekt, da bi se nam italijanski uvozniki smejali, mi pa bi izkrcavali. Če pa bi že bilo tako daleč, da bi morali gospodarsko izkrcavati, potem je pač boljše, da ohranimo svoje gozdove,

kakor pa da jih v brezcenje sekamo za tuja in se pri tem vendarle ne rešimo gospodarskega propada.

Upamo pa, da še vedno ni tako daleč, da bi morali gospodarsko kar propasti. Les bo zopet dobil svojo ceno, ker ni lesa na svetu vedno več, temveč vedno manj, potreščina na tem pa stalno raste, zato bodo za naš les še prišli boljši časi. Treba samo, da bi delali složno, da se že enkrat upoštevajo želje in zahteve lesnih interesentov, ne pa, da se še sedaj izdajajo uredbe brez zaslišanja naših lesnih organizacij.

Lesni dumping pa naj bo neslavno pokopan in naš uvoz iz Italije je še vedno mnogo bolj učinkovito orožje, ko predlagani dumping. Saj niti Rusija, ki je mogla smatrati ves izkupiček od lesa za čisti dobiček, ni mogla vzdržati lesni dumping. Še manj ga pa moremo mi, ki nimamo niti teh gozdov ko Rusija, niti pa ne moremo plačati lesnih delavcev tako sramotno nizko, kakor jih je Rusija, še manj pa dovoliti uničenje gozdnih lastnikov, kar je storila Rusija. A niti Rusiji se ni lesni dumping izplačal, še manj se more nam. Zato proč s to zablodo.

Francija nam naj poveča lesne kontingente

Izredno povišane italijanske uvozne carine na les na eni ter nad vse velike preference za uvoz avstrijskega lesa na drugi strani so popolnoma ustavile naš lesni izvoz v Italijo. Ker sta bili obe odredbi proti našemu lesnemu izvozu proti duhu tržajskega sporazuma, se je z naše strani odpovedal ta sporazum. Izredne preference za avstrijski les pa so tudi proti stremeljenju, ki je ustanovilo Mednarodni stalni lesni odbor na Dunaju (C. J. B.) in zato je popolnoma umesten predlog, da izvaja naše lesno gospodarstvo tudi v tem pogledu potrebne konsekvence ter izstopi iz tega odbora. Kajti ta odbor ima svoj smisel le, če vlada med njegovimi člani lojalnost. O tej pa pač ni mogoče govoriti, kadar ubija ena pogodbeni stranka drugo z naravnost prohibitivnimi preferencami. — Jugoslavija mora zato iz dunajskega odbora izstopiti.

Seveda pa se ni naš položaj niti z odpovedjo tržajskega protokola, niti z izstopom iz C. J. B. niti najmanjše zboljšal, temveč naša naloga je, da najdemo kljub vsem težavam možnost za izvoz našega lesa, da ne zamre ena najvažnejših izvoznih panog našega narodnega gospodarstva.

Prva misel, ki se pri tem poraja kar sama od sebe, je, da moramo pač najti nadomestilo za izgubljeni italijanski trg. A prav tako naravno je, da se naše oči obračajo v Francijo, ko je vendar tako povišanje italijanskih uvoznih carin, ko tudi poklonitev vseh visokih preferenc Avstriji nastala le iz političnih razlogov, da se na ta način gospodarsko udari zaveznica Francija. Dejansko pa bi tudi Francija s svojim velikim konsumom lesa doma in v svojih kolonijah mogla prav znatno nadomestiti italijansko izgubo. In če pogledamo podatke o francoski zunanji trgovini, vidimo, da je tu tudi vsa možnost da se to pričakovanje uresniči. Kajti trgovski odnošaji Francije z Jugoslavijo so razen onih z Bolgarsko najslabši od vseh, ki jih ima Francija s sredozemskimi in balkanskimi državami. Nadalje kažejo ti zunanje-politični podatki, da je Francija dovolila Avstriji kontingent 106.000 ton lesa, Jugoslaviji pa le skupni kontingent 20.000 ton. Že samo v tej razliki je jasen dokaz, da bi nam mogla Francija v znatni meri nadomestiti izgubo na italijanskem trgu. In ker so naši občutki isti, da govorimo z rumunskim ministrskim predsednikom Tatarescom, bi bilo vendar tudi edino pametno, če bi bili tudi naši praktični interesi isti, kajti drugače

pa naj bi bilo to danes še tako veliko.

Francoska zunanja trgovina in naš izvoz

»Privredni pregled« našega zunanega ministrstva objavlja ta pregled o naši zunanji trgovini s Francijo.

	ton	v milij. fr. fr.
lesa raznih vrst	20.845	13,59
živine	—	1,42
	stotov	
perutnine in divjačine	2.192	1,23
sirovih kož	754	1,62
jaje	3.294	1,33
žita	92.028	3,70
posušenega sadja	12.471	1,43
konoplje	4.864	1,25
hmelja	736	1,00
bakra	12.058	3,00
drugih rud	303.675	12,75
raznih drugih predmetov		6,48

Ves naš izvoz po vrednosti je znašal torej le 50.005.000 fr. frankov, ves naš izvoz iz Francije pa 35.574.000 fr. frankov, tako da vsa naša zunanja trgovina s Francijo ni dosegla niti vsote 86 milijonov francoskih frankov.

Da bi pa mogla znašati ta vsota znatno več, dokazujejo številke zunanje trgovine Francije z drugimi sredozemskimi in balkanskimi državami, da drugih dežel, s katerimi goji Francija mnogo bolj ozke trgovinske stike, niti ne omenjamo.

Tako je znašala francoska zunanja trgovina (izvoz in uvoz) v letu 1933 (vse številke v milijonih frankov) z:

Italijo	1151
Rumunijo	483
Egiptom	472
Sirijo	170
Grčijo	148
Turčijo	129
Jugoslavijo	86
Bolgarsko	41

Samo še z Bolgarsko so bili trgovinski odnošaji Francije manjši ko z nami. Trgovinski odnošaji s Sirijo pa so bili dvakrat, z Rumunijo petkrat, z Italijo pa celo štiriinajstkrat večji.

Češkoslovaške pritožbe proti trgovinski politiki Francije

Praški listi objavljajo za bližnji prihod vodje trg. politične sekcije v franc. trgovinskem ministrstvu Bonnefou-Craponnea članke o češkoslovaško-francoskih trgovinskih odnošajih. V teh člankih se zlasti izvozniki zelo pritožujejo, kako se s francoske strani zapostavlja češkoslovaška trgovina. Tako se pravi v enem članku:

Gospodarstvo je pripravljeno zaradi političnih interesov prenesti tudi nekatere žrtve. Trajno pa je takšno stanje nemoogoče. Najbolj trpi izvozna trgovina, ker dovoljuje Francija državam, ki nikakor ne podpirajo njene zunanje politike, večje kontingente ko naši industriji. Že v lastnem interesu naj bi se francoske oblasti zavedale, da smo dolžniška država, ki more zadostiti svojim obveznostim le s presežkom svojega izvoza. Sedanji smešno nizki kontingenti preprečujejo skoraj vsak izvoz, ker je našim izvoznikom zaradi majhnih količin onemogočeno vsako racionalno delo. Noben izvoznik ne more tvegati prodajne režije in potnih stroškov, če je do zadnjega trenutka negotovo, če bo naročila sploh mogel izvesti. V zadnjem času naj bi se razdelil v neki branši, v kateri se je prijavilo 20 interesentov, kontingent celih 100 kil, da bi na vsakega izvoznika prišel poštni paket 5 kil. Če se upoštevajo vse formalnosti, katerim je treba zadostiti pri uvozu v Francijo, potem se samo po sebi razume, da je vsak izvoz na podlagi sedanjih nizkih kontingentov nemogoč. Drugo veliko zlo je v tem, ker je po francoski carinski tarifi združenih v en kontingent več predmetov, ki niso v nobeni medsebojni zvezi. Nad vse težko je, doseči potem sporazum med prizadetimi izvoznimi tvrdkami glede razdelitve tega kontingenta. Zato zahteva izvozna industrija, da se pri bližnjih pogajanjih njeni interesi bolje zastopajo.

Promet Trsta

Po podatkih Tržaške trg.-ind. zbornice je znašal v juniju promet tržaškega pristanišča 2.841.810 stotov napram 2.361.228 stotom v juniju lani.

V prvem letošnjem polletju se je dvignil celotni promet v tržaškem pristanišču od lanskih 14.949.344 stotov na 18.882.820 stotov, to je za 26%. Dvignil se je promet po železnici od 9,1 na 11,5, po morju pa od 5,8 na 7,3 milijonov stotov. Očividno je rimski sporazum že ugodno vplival na promet v tržaškem pristanišču.

Seja odbora Osrednje sekcije lesnih trgovcev

V sejni dvorani »Trgovskega doma« je bila v soboto, dne 21. t. m. III. seja odbora Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki jo je vodil poslevodeči podpredsednik OS Fran Škrbec. Navzočni so bili zastopniki iz večine sekcij.

Predsednik seje Fran Škrbec je po otvoritvenem nagovoru poročal na podlagi podatkov zborniške konference o poteku pogajanj naše delegacije z italijansko delegacijo v pogledu na ugodnosti, ki naj bi jih Italija dovolila v carinskem in tarifnem pogledu našim izvoznikom. Orisal je položaj našega izvoza v Italijo in stališče, ki ga je na pogajanjih zavzemala italijanska delegacija.

Osrednja sekcija je sodelovala pri sestavi spomenice, ki so jo predložile Zbornica in strokovne lesne organizacije na odločilna mesta radi dosege ugodnosti našemu izvozu v oni meri, ki jo uživa v Italiji Avstrija. Osrednja sekcija je zavzela stališče, da je treba za vsak način najti pot za izboljšanje položaja, ki povzroča zastoj našega izvoza lesa na italijansko tržišče.

Obširna je bila nato razprava o uredbi o izvozu lesa, o kateri razpravlja ministrski svet. V imenu vsega slovenskega lesnega trgovstva je izrekel odbor na tej svoji

seji protest proti centralizaciji izvozne organizacije. Zahteva po uvedbi izvoznih organizacij lesa po lesno-produkcijskih področjih (Ljubljana, Zagreb, Sušak, Sarajevo) je enodušna. Osrednja sekcija je izrekla tudi protest proti dejstvu, da strokovne lesne organizacije, kljub triletnemu prizadevanju za ureditev izvoza lesa po pokrajinskih organizacijah, niso bile dobile osnutka uredbe o kontrolnem uradniti v izjavo.

Z ozirom na težak položaj, ki vlada v lesni trgovini in z ozirom na premalo zanimanje odločujočih činiteljev za dejanske in praktične potrebe lesnega izvoza, bo slovensko lesno trgovstvo, v zvezi z vsemi k lesni stroki pripadajočimi stanovi, organiziralo odločen odpor proti težkočam, ki nastajajo zaradi premalega pospeševanja izvoza. Za obstoj naše lesne trgovine bide dvanajsta ura, pa je treba nujnih ukrepov v skladu z zahtevami izvoznikov.

Razpravljalo se je še o nekaterih predlogih zastopnikov sekcij in o predlogih sekcij samih. Zastopstvo lesnega trgovstva je na svoji seji pokazalo energično voljo po dosegu izboljšanja položaja, pa bo brezdvomno našlo oporo in pomoč v tej stiski vseh, ki so nekaj živeli od visoke konjunktore te važne narodno gospodarske stroke.

Državne dobave, nabave in licitacije

Iz novega zakona o drž. računovodstvu

»Službene Novine« z dne 19. julija so objavile novi zakon o državnem računovodstvu. Za gospodarske kroge je posebno važno III. poglavje, ki govori o državnih nabavah, dobavah in licitacijah. Objavljammo zato najvažnejša določila iz tega poglavja.

O pogodbah

Vse nabave stvari in materiala, vsa gradbena dela, zakupi, transporti in podobno, ki obvezujejo državo k izdatkom, se morajo izvršiti le na podlagi javnih licitacij. Izjeme so dopustne le pri neposrednih pogodbah in ponudbah v smislu določil § 145. in § 155. tega zakona. Ne velja nadalje uvodoma navedena dolžnost za pogodbe, za katerih veljavo je pogoj zakonska odobritev, nadalje po pritrditu ministrskega sveta za one pogodbe, ki se sklenejo v zvezi z izvrševanjem mednarodnih sporazumov.

Naredbodajalec mora v naredbi o izvršitvi poslov navesti tudi način sklenitve pogodbe ali dogovora.

Z naredbo se izvrši začasno angažiranje izdatkov, sklep o angažiranju izdatkov pa mora vsebovati tudi proračunsko vsoto, če te ni, pa znesek kredita, ki se more potrošiti, pri končnem angažiranju pa vsoto, ki predstavlja obvezo za državo, oziroma proračunsko vsoto, če se vsled narave pogodbe ne more določiti skupna vsota izdatkov. V vsakem primeru mora biti pri izdatkih po proračunu drž. uprave navedeno proračunsko poglavje ter znesek otvorjenega kredita.

Če skupna vsota začasno angažiranega izdatka presega 100.000 Din, se more naredba izvesti le s soglasjem finančnega ministra, če pa je izdatek večji od 3.000.000, potem je potrebno tudi soglasje ministrskega sveta.

Če je vsota dokončno angažiranega izdatka večja od 3.000.000 Din ali če gre za posle, ki se oddajo tujcu za znesek, ki je večji od pol milijona Din, potem pogodba velja, če je z njo soglasen finančni minister, za vsote nad 10.000.000 Din, če je soglasen tudi ministrski svet.

Finančni minister izdaja svoje sklepe o svoji soglasnosti po zaslišanju Odbora za presojo drž. nabav, čegar mnenje pa je le posvetovalno. Ko zaprosi naredbodajatelj soglasje, mora finančnemu ministru sporočiti vse splošne in posebne pogoje, utemeljeno mnenje o tem, kateri ponudnik je najbolj ugoden ter vse akte o izvršeni javni licitaciji.

Vse to velja tudi za vsa drž. gospodarska podjetja, razen za uprave drž. monopolov.

Odbor za presojo državnih nabav

pri fin. ministrstvu sestoji iz 10 članov, od katerih pet imenuje finančni minister, pet pa ministri za vojsko, promet, javna dela, kmetijstvo in trgovino, in to vsak enega načelnika oddelka.

Načelniki oddelka drž. računovodstva in proračunskega oddelka fin. ministrstva so člani odbora po svojem položaju. Ostale 3 člane imenuje fin. minister iz vrst uradništva od 3. skupine dalje.

Ministrstvo, v čegar pristojnost spada predmet, o katerem naj se izreče odbor, ima pravico določiti iz vrst svojega strokovnega uradništva. Odbor sklepa veljavno, če je navzočnih s predsednikom pet članov. O delu odbora predpiše fin. minister pravilnik.

Pogoji

Naredbodajatelj more za vse posle, za katere sklepa pogodbe, predpisati pismene pogoje. Kjer je mogoče, se mora predpisati tudi obrazec (model, načrt, tip, vzorec).

Pogoji so splošni in posebni.

Splošni pogoji vsebujejo vsa določila, ki veljajo za vse primere brez ozira na poseben značaj poslov ter vsebujejo predpise o ustreznosti ponudbenikov, o jamstvu in posledicah za jamstvo pri neizvršenih pogodbah.

Posebni pogoji se nanašajo le na pogodbo, ki se naj sklene, ter vsebujejo: predpise o proračunanih cenah, o količini, kakovosti, dimenzijah, roku, načinu in kraju izvršitve posla, o proučitvi in oceni, o načinu izplačila ter odredbo o sodišču, ki je pristojno za sklepanje o sporih. Kjer zahteva značaj posla, se v posebnih pogojih navedejo tudi meje za minimalne in maksimalne popuste glede določene kvalitete in dimenzij.

Če se mora določiti obrazec (model, vzorec), izvrši to strokovna komisija, ki jo imenuje naredbodajatelj. Če treba, se določijo obrazci z opisom ali skicami.

V pogojih je treba navesti, če se sprejemajo ponudbe celotno ali tudi le deloma. Naredbodajatelj je dolžan, da v vseh primerih, v katerih značaj poslov to dopušča, z dovoljevanjem delnih ponudb omogoči udeležbo čim večjemu številu ponudnikov. V pogojih se mora izrečno navesti, da veljajo v vsakem pogledu določila tega poglavja.

Ustreznost ponudnikov se določa z dokazi o strokovni sposobnosti za ono gospodarsko panogo, pod katero področje spada posel, ki se naj izvrši. Sposobnost se dokazuje z izpričevali ustanov, ki so pristojne za presojanje strokovnosti za posamezne gospodarske panoge. Izpričevalo velja eno leto. V posebnih pogojih se morajo ti dokazi natančno določiti.

Jamstvo (kavcije)

Ponudniki morajo dati jamstvo (kavcijo), da bodo zadostili svojim obvezam. Na jamstvo ima država večjo pravico ko vsi drugi upniki.

Za domačine znaša jamstvo 5%, za tujce pa 10% proračunane vsote. V izjemnih primerih more določiti naredbodajatelj tudi večje jamstvo. Če se vsled značaja po-

slov ne določa proračunana vsota, se določijo višina jamstva v posebnih pogojih. Država ni obvezana plačevati obresti od položenih kavcij.

Blagajnik, pri katerem se plača jamstvo, izda ponudniku razen potrdila (reverza) še duplikat.

Vplačana kavcija se more povrniti le z naredbo naredbodajatelja, ki je izdal sklep o izvršitvi posla, zaradi katerega je bila kavcija položena, in to proti povrnitvi reverza.

Kot jamčevina služijo:

1. gotovina;
2. državne in od države zajamčene obveznice ter blagajniški zapisi;
3. vrednostni papirji, ki kotirajo na borzi in ki jih označi fin. minister kot veljavne za jamčevino;
4. garancijska pisma denarnih zavodov v državi;
5. vložne knjižice Drž. hipotekarne banke, Poštne hranilnice in samoupravnih hranilnic.

Drž. papirji in od države zajamčene obveznice se sprejemajo od domačih ponudnikov po tečaju, ki ga določi fin. minister, od tujih pa po borznem tečaju, ki je veljal na dan vplačila kavcije. Blagajniški zapisi se sprejemajo po nominalni vrednosti.

Če pa ima država radi neizvršene pogodbe škodo, se obračuna jamčevina, položena v državnih in od države zajamčenih papirjih, po borznem tečaju brez ozira na to, ali izhaja od tujca ali domačina. Pri drž. vrednostnih papirjih more odrediti finančni minister njih obračun po borznem tečaju, ki je veljal na dan odvzema jamčevine v korist države.

Papirji, ki kotirajo na borzi, se sprejemajo kot kavcija v vrednosti 3/4 borznega tečaja, za ev. škodo pa se obračunavajo po borznem tečaju na dan prodaje na borzi.

Kot garancijska pisma denarnih zavodov se sprejemajo samo ona, ki so registrirana pri fin. ministru, oz. finančnih direkcijah. Finančni minister predpiše pogoje za registriranje garancijskih pisem.

Garancijska pisma, ki bi vsebovala kakršnekoli pogoje ali omejevanja, se ne morejo sprejeti kot kavcija. V nasprotnem primeru odgovarjajo solidarno za ev. škodo naredbodajatelj, ki je tako pismo kot jamstvo sprejel in oni, ki so registrirali to pismo.

Kdor položi jamstvo v hranilni knjižici, mora obenem predložiti potrdilo Drž. hip. banke, oz. hranilnice, da je vloga prosta bremen in da ni nobene omejitve za njeno izplačilo. Od dneva izdanega potrdila ima država prvenstveno pravico do svoje terjatve iz te vloge. (Dalje prih.)

† Jože Bricelj

Po kratki in mučni bolezni je umrl v Ljubljani graditelj Jože Bricelj, star komaj 33 let. Pokojnik je bil eden najbolj uspešnih slovenskih gradbenikov, ki se je proslavil s svojimi solidnimi deli ne le v Ljubljani, temveč tudi v drugih krajih Slovenije in tudi v Beogradu. Tako je Jože Bricelj zgradil ves blok hiš Pokojniškega zavoda ob Gajevi ulici in tudi naš »Neboštinski« je njegovo delo. Gradil je nadalje v Ljubljani Trgovsko akademijo, ki jo pač moramo imenovati kot eno najbolj moderno urejenih šol v vsej Jugoslaviji. Tudi pri regulaciji Ljubljane je pokazal pokojnik svoje izredne organizatorske sposobnosti in svoje veliko strokovno znanje. Tudi mestna šola v Bežigradu je bila njemu izročena v gradnjo. O njegovi sposobnosti kot gradbenik pričajo tudi številne stavbe v Novem mestu. V Beogradu pa je proslavil sebe in svojo tvrdko z gradnjo francoske šole.

Ze ta kratek in nikakor ne popoln pregled velikih stavb, ki jih je zgradil Jože Bricelj, dokazuje, da je po pravici slovel kot eden naših najboljših gradbenikov. A bil je šele na začetku svoje poti navzgor in zato je njegova smrt tem težji udarec ne le za njegovo iskreno ljubljeno rodbino, temveč tudi za vso našo gradbeno stroko. Slava njegovemu spominu, težko prizadeti rodbini pa naše iskreno sožalje!

Povečan avstrijski lesni izvoz

V letošnjem prvem polletju je izvozila Avstrija 54.703 vagonov lesa napram 38.837 vagonom v l. 1933. Od vsega lesa je izvozila (številk v oklepajih za prvo polletje lani) rezanega lesa 38.837 (26.398), okroglega lesa 12.737 (6786), tesanega lesa 10.533 (3875) in jamskega lesa 1079 (1778) vagonov.

Po svetu

Med jugoslovansko in madjarsko delegacijo je bil dosežen sporazum glede obmejnega prometa med obema državama. Ta sporazum naj bi preprečil obmejne konflikte med obema državama.

Bolgarski zunanji minister Batolov je poslal sovjetskemu zunanjemu ministru Litvinovu brzojavko, v kateri predlaga obnovo diplomatskih odnosov. Sklicuje se pri tem na hvaležnost Bolgarske za ruske osvobodilce in na slovensko pobratimstvo.

Bolgarska vlada nadaljuje svojo akcijo proti makedonstvujuščin. Aretiranih je bilo več uglednih članov te organizacije, med drugimi tudi blagajnik stranke Pitevski, pri katerem so zaplenili baje 120 milijonov levov. V Makedonski banki se je izvedla uradna revizija in je bila blagajna banke zapečatenata.

V stranki Cankova je prišlo do razkola. Njegova najožja sotrudnika, bivši zunanji minister Kalfov in bivši notranji minister general Rusev, sta se odločila za vlado.

Na seji francoske vlade, ki je bila sklicana zaradi napada Tardieuja na predsednika radikalne stranke Chautempsa, ni prišlo do nobenega soglasja in je bilo zato sklenjeno, da se predloži v razsodbo ves spor ministrskemu predsedniku Doumergueu, ki se seje ni udeležil.

Do sporazuma med francoskimi komunisti in socialisti je prišlo, ker so komunisti po naročilu iz Moskve gladko sprejeli vse pogoje socialistov, ki so tako kar nehote dosegli veliko zmago. Posledica sporazuma bo, da postanejo socialisti malo bolj rdeči, komunisti pa malo bolj beli. Propagande za socialno revolucijo ne bo več v Franciji. Vzhodni pakt je to propagando zatrl.

Sodišče v Meranu je obsodilo neko učiteljico na globo 1600 lir, ker je poučevala otroke v nemščini. Z nemškimi poukom na južnem Tirolskem ne bo torej nič, kljub obljubi Mussolinija Dollfussu.

Oficialno se razglašča, da je imenovana nova italijansko-egiptsko-britanska komisija, da uredi meje med Sudanom in italijansko Cirenaiiko.

Belgijski parlament je z 89 proti 32 glasovom sprejel zakonski načrt, s katerim se podeljuje vladi skoraj diktatorska moč za razne gospodarske ukrepe.

Anglija zgradi 45 novih letalskih eskadril. Konservativci pa smatrajo to povečanje zračnega brodogoja za mnogo premahno, ker bi tudi po tem povečanju angleško zračno brodogoja še zaostajalo za francoskim in drugimi zračnimi brodogoji.

Na sklep o povečanju angleškega letalstva je odgovorila Japonska s povečanjem svojega letalstva. Obenem bo Japonska izpopolnila tudi vsa svoja letališča.

Italijanski listi so začeli ostro napadati Nemčijo, ker še ni ustavila narodno-socialističnih atentatov v Avstriji.

Nemčija je odgovorna za atentate v Avstriji in Italija je na koncu svoje potrpečljivosti zaradi teh atentatov, piše Vergilio Gajda v »Giornale d'Italia«.

Na italijanske očitke odgovarjajo nemški listi, da je atentatov kriva avstrijska vlada sama, ker je izgubila zaupanje prebivalstva, ki je nezadovoljno z njeno politiko.

Avstrijska legija v Nemčiji, ki je bila po junijskih dogodkih odpoklicana od meje, se je zopet vrnila na avstrijsko-nemško mejo. Vesti o razpustu te legije so se torej izkazale kot neresnične. Hitler se »Anschlussu« ni odrekel.

Krupp je popolnoma zmagal in na njegov pritisk je Hitler odredil, da se mora omejiti delovanje delavske fronte, naslednice nemških delavskih strokovnih zvez, le na vzgojno delo, dočim se ne sme baviti z materialnimi vprašanji delavstva.

Popolnoma so pa tudi zmagali konservativni visokošolci in je zopet dovoljeno dijaškim društvom, da nosijo barve.

Krvavi junijski dogodki so napravili tudi v Turčiji tako slab vtis, da pričakujejo skorajšen razpust narodno-socialističnih organizacij. Tudi protisemitske organizacije bodo razpuščene, ker se je izmet paša odločno izjavil proti vsakemu antisemitizmu.

Tudi dr. Heim, vodja bavarskih kmetov, ki je bil znan nasprotnik vsake diktature, je bil za časa junijskih dogodkov ubit.

Ves angleški parlament je ploskal angl. zun. ministru Simonu, ko je ta izjavil, da je sloves angleških novinarjev po vsem svetu tako velik, da smatra za popolnoma nepotreben vsak protest proti Göbbelsovemu napadom na angleške novinarje.

Carinsko unijo z Bolgarsko predlaga trgovinski minister

Trgovinski minister dr. Demetrović je izjavil zastopniku sofijske »Zore« naslednje: Za zboljšanje trgovinskih odnošajev med Bolgarsko in Jugoslavijo je v prvi vrsti potrebno boljše medsebojno poznavanje. Stalne zveze med jugoslovanskimi in bolgarskimi trgovci, industrialci in obrtniki morejo najbolj povečati trgovinske stike med obema sosedama. Tudi najslabša trgovinska pogodba more postati najboljša pod pogojem, da želita obe stranki, da se trgovinski odnošaji zboljšajo. Nasprotno pa tudi najboljša trgovinska pogodba ne pomaga, če se vaši in naši trgovci ne poznajo in če nimajo nobenih pravih zvez. V gospodarskem oziru predstavljata Bolgarska in Jugoslavija en objekt in zato bi mogli skupno delati, da bi dosegle čim večje prednosti. Mogli bi ohraniti Balkan za sebe. Tega pač ni treba še posebej dokazovati.

Carinska unija je moj ideal. Carinska unija ne samo med Bolgarsko in Jugoslavijo, temveč tudi z drugimi balkanskimi državami. Pa to je že bolj politično vprašanje. Naša naloga je, da delamo za zboljšanje trgovinskih odnošajev med Bolgarsko in Jugoslavijo. Prepričan sem, da se bodo ti odnošaji zboljšali, ker je za to pri nas, ko pri vas potrebna dobra volja. Ponašljaj, da bodo medsebojni obiski mnogo doprinesli k zbolšanju naših trgovinskih odnošajev.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke. klobuke itd. Škroblj in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Produkcija premoga v Sloveniji

Produkcija premoga v slovenskih premogovnikih se je gibala tako-le:

maja 1933	89.831 ton,
maja 1934	82.898 ton,
aprila 1934	81.974 ton,

Premogovniki so prodali letos v maju železnicam 27.294 (v aprilu 24.055), brodarstvu 1.736 (3.075), industriji 38.532 (32.847), za hišno porabo 1.653 (1.926), drugim strankam 4.457 (3.956), izvoženih je bilo 1.127 (589) ton.

Zaloge so narasle od 74.030 na 76.276 ton. Skupno je znašala produkcija v prvih 5 mesecih 498.710 ton napram 477.730 tonam lani in 545.565 tonam v maju 1932. Število uradništva se je zmanjšalo od 217 na 215, paznikov od 192 na 190, delavstva od 5708 na 5663. Število izmenjav pa se je dvignilo od 106.288 na 108.723; zato se je dvignil tudi zaslužek delavstva od 4.76 na 4,8 milijonov Din. Če pa upoštevamo, da je znašal lani zaslužek delavstva še 5,87 milijonov, torej za cel milijon več ko letos, potem pač ne moremo označiti tega stanja kot zadovoljivega.

Razstave in sejmi

Udeležba na mednarodnem sejmu v Smirni

Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da se naša država oficialno udeležuje mednarodnega sejma v Smirni (Turčija), ki bo v dneh od 26. avgusta do 12. septembra. Organizacija naše udeležbe na sejmu je izročena Trgovinskemu muzeju. Razstavne predmete je poslati najkasneje do 2. avgusta na naslov muzeja, Beograd, Miloša Velikog ulica 29. Udeleženci se naj pa prijavi muzeju najkasneje do 20. t. m.

Razstave vzorcev v Tirani se udeležijo tudi Jugoslavija. Proizvajalci, ki bi hoteli razstaviti svoje vzorce, naj pošljejo te hkrati s cenami najkasneje do 28. julija na naslov Trgovački muzej, Beograd, Miloša Velikog 29, za izložbo v Tirani.

Kolodvor kot prometna ovira

To izredno posebnost imamo v Ljubljani, a kljub temu nismo na njo ponosni. Ker tudi v Ljubljani bi želeli, da bi služil kolodvor — in glavni še posebej — prometu, kakor je to povsod drugod na svetu v navadi. Pri nas gre pa zaradi nesrečne lege kolodvora železniška proga baš skozi najbolj prometne dele mesta. Treba le pogledati na Gosposvetsko in Dunajsko cesto, kadar se nabere ob spuščeni zapornicah po par kolon voz, avtomobilov, avtobusov, kolesarjev in pešcev, pa človek takoj spozna, da je v Ljubljani kolodvor v resnici prometna ovira.

In kako tudi ne bi bil. Ko so postavili v Ljubljani kolodvor, se je Ljubljana nehala pri Maliču, kajti nasproti Maliča je bilo vojaško skladišče, ki se je vedno postavljalo zunaj mesta. Kjer je danes Miklošičeva cesta so bili sami travniki in pri sedanjem Unionu se je cesta nehala. Pa tudi današnja, itak vzorno mizerna Kolodvorska ulica, je bila takrat med samimi njivami. Zato ni čuda, če so postavili na sedanje mesto kolodvor, ki pač takrat ni mogel biti nikomur v oviro.

Toda med tem so minula leta in leta in Ljubljana se je hvala Bogu izpremenila v lepo in veliko mesto, ki sega daleč tja na sever, da bi bila Dunajska cesta najbrže že čisto pozidana do Ježice, če ne bi bilo te silne bariere, ki jo tvori železni-

ška proga. Isto velja pa tudi za Gosposvetsko cesto, prvo glavno prometno žilo iz Ljubljane. Posebnost Ljubljane je tudi, da preseka železnico tudi glavna promenada mesta, ki gre od pošte do Tivolija.

Pa kaj bi o tem govorili, saj so tudi vsi železničarji priznali, da sedanji ljubljanski kolodvor ne odgovarja več svojemu namenu in da ga je treba razširiti ter modernizirati. A kakor cela vrsta drugih pametnih predlogov, tako je tudi ta ostal le na papirju.

Sedaj pa, ko se je po visoko prevdarni uvidevnosti nekaterih naših ljudi odpravil gorenjski tovorni kolodvor in ko se naj po zaslugi teh istih naših odličnih in za napredek gospodarstva tako vnetih ljudi centralizira vse na glavnem kolodvoru in se dodajajo že preobloženemu kolodvoru novi posli, pa se zaradi tega znova razgrinja vprašanje povečanja ljubljanskega kolodvora. Po ovinku hoče menda železniška uprava doseči, da začne slovenska javnost zahtevati povečanje ljubljanskega kolodvora in tej plemeniti nameri more slovenska javnost le ustreči.

Zato ponavljamo svojo zahtevo, da treba ljubljanski kolodvor povečati, zato apeliramo na vse gospodarske kroge, da to zahtevo povsod ponove.

Dovolj dolgo je že ljubljanski kolodvor služil kot prometna ovira.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Lesno tržišče

Tendenca še vedno mlačna.

Na tukajšnji lesni borzi je bilo v tem tednu prodano 7 vagonov desk jelka-smreka za izdelovanje zabojev (izvoz v Levanto), dalje 4 vagona hrastovih podnic in 1 vagon berovih plohov. Povpraševanja niso posebno živahna. Cene so ostale po večini neizpremenjene.

Radi počitnic vlada na lesnem trgu mrtvilo. Sklepajo se le malenkostne kupčije v iramih, večinoma tanjše blago v III. in IV. kakovosti. To blago se proda v glavnem skozi Sušak, dočim se v gornjo Italijo le zelo malo izvažja. Malenkostna vprašanja so v hrastovih podnicah, pa tudi v neobrobljenih hrastovini. Zahteva se le prvovrstno blago, medtem ko so cene, ki se za takšno blago nudijo, očitno prenizke.

V bukovini, posebno v neobrobljeni, kar ne more priti do pravih kupčij. Tu pa tam se proda kakšen vagon prvovrstne parjene bukovine.

V mehkem lesu se iščejo komisijoni, dočim se monte blago le slabo plasira.

Cene oglju so nekoliko popustile. Za drva pa kljub sezoni — zaradi nizkih cen — ni nobenega posebnega zanimanja.

LES:

(Cena za m ³ franko vagon nakladalna postaja.)		
Smreka, jelka:	Din	Din
Hlodi I., II., monte	100—	120—
Brzjavni drogovi	150—	170—
Bordonali merkantilni	135—	160—
Trami merkantilni	150—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270—	300—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	310—	350—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	215—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	250—	280—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	290—	310—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni neobrobljeni	350—	400—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, neobrobljeni	450—	550—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi	670—	770—
Testoni 1/8, monte	390—	405—
Testoni 1/8, monte	320—	335—
Hrast:		
Hlodi I., II.	250—	260—
Bordonali	800—	900—
Deske-plohi, neobrobljeni boules	820—	900—
Deske-plohi, neobrobljeni merkantilni	700—	780—
Deske-plohi, ostrorobi		

(podnice)	750—	850—
Frizi	500—	600—
Parketi:		
hrastovi, za m ²	45—	60—
bukovi, za m ²	30—	40—
Železniški pragovi:		
2-60 m, 14x24		
hrastovi, za komad	34—	36—
bukovi, za 1 komad	20—	22—
Drva:		
bukova, za 100 kg	9-50	11—
hrastova, za 100 kg	8—	10—
Oglje:		
bukovo za 100 kg	40—	45—
«canella» za 100 kg	45—	50—

Povpraševanja:

- Javorovi neobrobljeni plohi v običajnih merah, upoštevan samo beli javor.
- 1 vagon orehovitih neobrobljenih parjenih plohov, čim več debeline 120 in 140 mm.
- Bukovi plohi, neobrobljeni, surovi, monte, 27 mm.
- Bukove kratice, parjene, I., II., 27, 33 in 35 mm.
- Bukovi plohi, parjeni, 27—100 mm.
- Bukovi hlodi, I.
- 1. Bukove cepanice, izdelane pred 6—7 meseci, lepo, zdravo blago.
- 2. Ca. 15 vagonov rezane hrastovine v sledečih dimenzijah: 16x20 cm, 2-40 m; 16x20 cm, 4-80 m; 12x16 cm, 5—10 m; 6x15 cm, 0-60 m; 8x10 cm, 0-60 m.
- 3. Ca. 20 m³ parjenih, neobrobljenih orehovitih plohov, I., II., od 40—100 mm debeline, ca. 15% 27 mm, dolžine od 2 m naprej, do 15% od 1-50 m do 1-90 m.
- 4. Večjo količino neobrobljenih lipovih plohov, 40—100, od 2 m naprej; 70% prima, 30% sekunda.
- 5. Javorjevih neobrobljenih plohov, 40—100, od 2 m dalje; 70% I., 30% II. kvalitete.
- 6. Orehovitih neobrobljenih plohov, 40—100 milimetrov, od 2 m naprej; 70% prve, 30% druge kakovosti.
- 7. 1 vagon bukovih metlišč, 27x27, od 1 m naprej.
- 8. 1 vagon tramov, uso Trieste, 13/16; 200 komadov po 5 m, 100 komadov po 6 m.
- 9. 1 vagon macesna, I., II., 18/48 in 58 mm.

Ponudbe:

- Več vagonov I. orehovega lesa.
- 1 vagon I. jesenovih in lipovih hlobov.
- 1 vagon I. javorja od 2 m dolžine naprej.
- Kolobarji za kurjavo, 20/50.

Zamenjava obveznic vojne škode

Davčna uprava za mesto Ljubljana razglašja:

Po določilih § 12, odst. 11, finančnega zakona za leto 1934/35 se morajo zamenjati obveznice 2 1/2 % loterijske državne rente za vojno škodo z novimi obveznicami. Izza 1. avgusta 1934 se bodo izžrebale le nove obveznice in obresti izplačevale le za ku-

pone novih obveznic. Državna in samoupravna oblastva ne smejo po 1. avgustu 1934 sprejemati starih obveznic niti kot kavcije niti kot depoziti. Ker izgube po 1. avgustu 1934 stare obveznice, razen pravice do zamenjave, vse druge pravice, je v interesu lastnikov obveznic, da jih čimprej, najpozneje pa do 31. julija 1934 predložijo v zamenjavo ali davčni upravi svojega bivališča ali pa neposredno oddelku državnih dolgov in državnega kredita v Beogradu.

Kdor hoče zamenjati obveznice, mora izročiti davčni upravi prijavo in seznam obveznic. Obveznice morajo biti urejene po aritmetičnem vrstnem redu.

Od 24. julija 1934 naprej se sprejemajo stare obveznice za območje davčne uprave Ljubljana mesto od 8.—12. ure pri blagajni davčne uprave Ljubljana-mesto, Vodnikov trg 5/II. nadstropje.

III. Mariborski teden v dneh od 4. do 15. avgusta

Razstave: tujsko-prometna za območje bivše mariborske oblasti, kateri je priključen poseben oddelek »Naš Jadran«; velika obrtna razstava s posebnim ozirom na vajenska in pomožniška dela (obsega 26 panog); razstava Jugoslovanske gozdovniške lige, kateri je priključen tudi oddelek Čehov in Američanov; razstava ženskega domačega obrta, združena z veliko revijo narodnih noš; eksotična razstava Jugoslovansko-siamskega komiteja; vrtnarska razstava (sobno cvetje); velika gostilniška in hotelirska razstava; vinarska razstava, združena s pokušnjo najboljših štajerskih vin; razstava slik; razstava del naših najmlajših (deška meščanka šola); skavtska razstava.

Sport: mednarodne veslaške tekme na Dravi; mednarodne motociklistične cestne dirke in zvezna vožnja, mednarodni teniški turnir; mednarodni sablaški turnir (Avstrija — Dravska banovina); mednarodne plavalne in skakalne tekme na Mariborskem otoku; lahkoatletsko prvenstvo Maribora; mednarodne nogometne tekme in drugo.

Mariborsko gledališče priredi pod milim nebom izvirno Goljevo novost »Kulturna prireditve v Črni mlakici«.

Na zabavišču najmoderneje velikomestne atrakcije (avtodrom, tobogan, električni vrtuljak in drugo).

Teden se zaključuje z veliko ljudsko veselico na Mariborskem otoku z ognjemtom. 50% popusta na železnicah in parnikih. Znižani vizum za tuje obiskovalce 20 dniarjev v papirju.

Enoletna davčna prostost za avtomobile na Češkoslovaškem

Češkoslovaška vlada je sprejela uredbo o davčni prostosti za domače avtomobile, ki pridejo prvič v promet po 20. juliju 1934. Davčna prostost velja do konca leta 1935. Oprostitev velja tudi za primer, da menja avtomobil lastnika. Z davčno prostostjo hoče dvigniti češkoslovaška vlada prodajo domačih avtomobilov. Gotovo je tudi, da je marsikoga odvrnil od nakupa novega avtomobila le visok davek. Seveda pa je ta na Češkoslovaškem neprimerno manjši ko pri nas, ker so pri nas avtomobili z davki primeroma najbolj obremenjeni. Zal še ni upati, da bi tudi pri nas zmagala uvidevnost in da bi se gledalo bolj na to, kako bi se z večjo potrošnjo bencina povečali državni dohodki, mesto da se s previsokimi davki reducira ves avtomobilski promet na minimum.

Rusija zopet največji evropski lesni dobavitelj

Po podatkih lesnega eksportnega trusta »Eksportles« je Rusija odpremila v prvem polletju 493 z lesom natovorjenih parnikov. V Evropi je Rusija v lesnem izvozu s svojimi 5.000.000 stoti rezanega iglastega lesa na prvem mestu. Nemčija je prevzela tega lesa 2,8 milijonov kubikov, torej več ko polovico. Čeprav Japonska nad vse forsira izvoz lesa iz Mandžurije, je morala vendarle uvoziti še znatne količine iz Sibirije.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dobava-prodaja

Instalacija vodovoda v objektih vojašnice Vojvoda Mišiča v Ljubljani se odda z direktno pogodbo dne 28. julija pri Komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri inženjerskem oddelku te komande.)

Dne 28. julija bo pri Komandi Jadranske divizijske oblasti v Mostaru ustna pogodba za dobavo petroleja.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 27. julija ponudbe o dobavi 1000 kg krovnege asfalta, 2000 m² strešne čepenke, 1000 kg karbolina, 5000 strešnih bobrovcev, 20.000 kosov zarezne strešne opeke in 20.000 kosov navadne zidne opeke; do 31. julija pa o dobavi zaporniškega materiala.

Strojni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 28. julija ponudbe o dobavi 5000 kg šamotnega malterja in 2600 kosov šamotne opeke.

Direkcija drž. železnice Subotica sprejema do 1. avgusta ponudbe o dobavi 10.000 kilogramov sirovega železa.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 2. avgusta ponudbe o dobavi 600 žag za železo; do 9. avgusta pa o dobavi 1500 m³ »Mako« in 500 m³ »Varniš«-motvoza.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 6. avgusta ponudbe o dobavi 1000 m žičnih vrvi.

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 9. avgusta ponudbe o dobavi raznega risalnega orodja.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 9. avgusta ponudbe o dobavi 1800 m lince, 50 kubičnih metrov borovega lesa, raznega električnega materiala in 300 žarnic; do 16. avgusta pa o dobavi 150 metrov vrvice, 2 električnih ročnih svetilk, raznega električnega materiala, 6 anemometrov in 20 spiralnih svedrov.

Pri Upravi drž. monopolov v Beogradu bosta naslednji ofertni licitaciji: dne 3. avgusta za dobavo 300 m³ desk, dne 8. avgusta pa za dobavo 4300 kg gumiarabike.

Uprava občne drž. bolnišnice v Ljubljani razpisuje za nabavo potrebščin v času od 1. oktobra 1934 do 31. marca 1935 prvo ofertno licitacijo, ki bo dne 6. avgusta za vse vrste mesa, slanino, kruh, moko in mlevske izdelke, dne 7. avgusta za mleko in mlečne izdelke, dne 8. avgusta za špecerijo in hišne potrebščine in dne 9. avgusta za zdravila, obvezila in druge lekarniške in terapevtske potrebščine. Licitacije bodo vsakokrat ob 11. v pisarni upravnika bolnišnice. Pogoji pri upravi bolnišnice.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 6. avgusta ponudbe o dobavi 100 kalipatron.

Stari avtomobili se prodajo potom ustmene licitacije dne 6. avgusta pri Avt-Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu.

Gradnja stanovanjske hiše se odda z ofertno licitacijo dne 6. avgusta pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnice v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in pogoji pa pri istem oddelku, Ljubljanski dvor, II. nadstropje, soba št. 115, vsak delavni dan od 10. do 12. ure dop.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 7. avgusta ponudbe o dobavi 2500 kožic za kape, ca 1800 kg železne žice in 35 ton peska; do 8. avgusta o dobavi 334.000 železnih vijakov, raznega orodja, 500 kg feromangana, 500 kg kupromangana, 1000 kg ferosilicija, 100 kg ferokroma, 40 kg fosfor-bakra; do 9. avgusta o dobavi 250 čopičev, 50 vesel, raznega kavčuk-materiala ter raznega orodja; do 10. avgusta o dobavi priprav za gasilske aparate ter večje množine pločevine; do 12. avgusta o dobavi 1000 kg kvasa, 1500 kg azbesta v ploščah, 15 azbestnih pletenic in 455 kg azbestnih vrvi; do 13. avgusta o dobavi žičnikov; do 15. avgusta o dobavi 250 m² brušenih cementnih plošč, 75 m² keramičnih plošč, 50 m² plošč iz fajanse, 750 košar ter o dobavi kabljev, žic itd.; do 16. avgusta o dobavi 170 m² ter o dobavi materiala za pisalne stroje; do 17. avgusta o dobavi 800 kg cinkovega belila, 3000 kg barv, 200 kg železnega mimija, 800 kg lanenega firneža, 25 kg sikativa, 1500 kg steklarskega kita, 600 kg minium-kita in drugega barvarskega materiala ter o dobavi peči, dimnih cevi itd.

Dne 7. avgusta bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu licitacija za dobavo 1000 m³ desk.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Znatno povečan izvoz našega lesa v Palestino

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine nas naproša za objavo tega članka:

V zvezi s sistematičnim delom Zavoda za zunanjo trgovino, da se poveča naš izvoz v Levanto, se je dosegel v letošnjem prvem polletju prvi znatni uspeh. Zavod ter Jugoslovansko-levantski gospodarski odbor sta mogla po svojih zastopnikih za časa Levantskega velesejma v Tel-Avivu zainteresirati tamošnje lesne uvoznike za kupčije z Jugoslavijo. Jugoslavija je nato dobila znatna naročila za gradbeni les in za pomarančne zaboje, vodijo pa se še nadalje pogajanja za uvoz novih količin gradbenega lesa, ker potreba po gradbenem lesu v Palestini stalno raste. Samo v Tel-Avivu je sedaj v gradnji 2000 stavb, da bodo sedanje zaloge gradbenega lesa v kratkem izčrpane. Isti položaj je tudi na trgu pomarančnih zabojev, ker so bile palestinske plantaže s pomarančami znatno razširjene. Sodi se, da je potreba po lesnih zabojih za pomaranče že prekoračila količino petih milijonov zabojev na leto. Največja težkoča, da bi se dosegla večja naročila za naš les, je bila v tem, ker niso mogli dosedaj ponuditi naši izvozniki svoje blago po enakih pogojih, po katerih se že desetletja prodaja na palestinskem

trgu rumunski les. Zaradi intervencije »Jugolevant« d. d. v Zagrebu, ki je bila ustanovljena na pobudo Jugoslovansko-levantskega gospodarskega odbora kot jugoslovanska skupna in posredovalna ustanova za izvoz v Levanto, je omogočeno našim izvoznikom, da si na podlagi enakih pogojev s konkurenco zagotove znatna naročila v Palestini. Dočim je bil v prejšnjih letih naš izvoz v Palestino le neznaten in je znašal po vrednosti le par sto angleških funtov (še v letu 1932 samo 578 angl. funtov), znašajo že sedaj to leto izvršena naročila v Palestino skoraj deset tisoč angl. funtov. To se pravi, da se je naš izvoz lesa v Palestino v kratkem času povečal radi dela preje omenjenih organizacij za več ko dvajsetkrat.

S postopnim uresničevanjem programa tvrdke »Jugolevant«, ki je že ustanovila svojo podružnico v Palestini, je pričakovati, da bodo Palestina in druge države bližnjega vzhoda spadale v kratkem v vrsto naših glavnih trgov za les in lesne izdelke. To pričakovanje se bo izpolnilo v tem večji meri, čim ožje sodelovanje bo doseženo med družbo »Levant« in našimi lesnimi izvozniki iz vseh delov naše države.

Zunanja trgovina

Rumunija se odpoveduje gospodarski zvezi z Nemčijo

Zastopniku lista »Paris Midi« je izjavil rumunski ministrski predsednik Tatarescu, da se prizadeva prilagoditi rumunsko gospodarsko politiko rumunski zunanji politiki. »Šepajoče ravnovesje« je bilo, da je morala Rumunija delati politiko s Francijo, kupčije pa z Nemčijo, da smo se morali zavedati, da so čustva na eni, praktični interesi pa na drugi strani. Pri tem pa bi se mogle Rumunija in Francija gospodarsko dopolnjevati naravnost z lahkoto. Francija potrebuje petrolej, ki ga more dobiti v Rumuniji, Rumunija pa potrebuje lokomotive in avtomobile, ki jih more dobiti v Franciji. Če bi se doseglo to neobhodno potrebno dopolnjevanje med francoskim in rumunskim gospodarstvom, potem se ne bi ponovilo stanje v l. 1915, ko so rumunski vlaki zamašili vse rumunske kolodvore, ker se je nahajala edina popravilnica za rumunske lokomotive v bližini Münchena.

Jugoslovansko-švicarska trgovina

Obseg švicarske zunanje trgovine je v preteklem polletju zopet nazadoval. Uvoz je po vrednosti nazadoval od 770,7 na 712,6 milijonov šv. frankov, izvoz pa se je zmanjšal od 416,1 do 405,0 milijonov šv. frankov. Uvoz je padel zaradi politike kontingentiranja, ki jo je uvedla švicarska vlada.

Iz Jugoslavije je Švica uvozila v prvem polletju blaga za 5.492.217 šv. frankov, v Jugoslavijo pa je izvozila blaga za 3.222.307 šv. frankov. Napram švicarski smo torej v zunanji trgovini močno aktivni.

*

Zveza tekstilne industrije v Roubaixu in Tourcoingu je sklenila, da odpusti 15 do 16 tisoč delavcev, če se ne spremene v francosko-nemški trgovinski pogodbi oni členi, ki obremenjujejo francoske volnene izdelke.

Delovno dobo v nemških tekstilnih tvornicah je skrajšal nemški gospodarski minister, da prepreči odpust delavcev. V nadomestilo pa je obenem odredil, da se ne sme ustanoviti nobena nova tekstilna tvornica.

RAZNO

Na demantni maši kanonika dr. Ivana Svetine mu je pridigal železomašnik Tomo Zupan, ki mu je pridigal tudi na novi in zlati maši. Je to primer, ki se dogodi komaj v tisoč letih enkrat.

Železničarjem so dovoljene zopet stare ugodnosti na železnih in tudi režijske karte, ki so se pa podražile od 10 na 20%. Dovoljene pa so jim tudi nekatere nove ugodnosti. Tako je ugodno rešen spor, ki ni bil v prid našim železnicam.

Davčni oddelek finančnega ministra je na predlog zdravniških zbornice sklenil, da umetno zobovje, zobne krone iz zlata, platinne alj srebra ne podleže več luksuznemu davku, ker ne služijo luksuzu, temveč zdravju.

Regulacija Ljubljance bo končana maja meseca 1936. Nekdanje »Dolenjske novice« bo dostavile k tej vesti: Če ne bo dež. In dostavile bi po pravici, ker je bila prva licitacija za oddajo gradbenih del ravnokar razveljavljena.

Uvoz japonskega blaga skozi Solun v Južno Srbijo je znašal v l. 1933 samo 19.196 kil, v vrednosti 0.64 milijonov Din, v prvi polovici l. 1934 pa je že narastel na 30.000 kg v vrednosti več ko enega milijona Din. V glavnem se uvažuje ceneno tekstilno blago.

V prvih šestih mesecih t. l. se je izdelalo več orožja, kakor lani vse leto, se ugotavlja v statistiki, ki jo je izdalo Društvo narodov.

Število porodov pada po vsem svetu, kakor izkazuje statistika Društva narodov za leto 1933 in 1932.

O silnih nevihtah in povodnih prihajajo poročila iz vseh strani. Povodenj v Mali Poljski je nekoliko popustila, sedaj pa se je začela povodenj v srednji Poljski. Niže ležeči mestni deli Varšave so pod vodo. Vojaštvo popravlja nasipe, rešuje ljudi in pomaga, kjer je le mogoče. Škoda od povodnji je vedno večja. — V južni Franciji je toča uničila mnogo vinogradov in sadnih vrtoč. Škoda cenijo na 40 milijonov frankov. — Tudi nad Londonom je razsajala silna nevihta. Vse ulice so nakrat bile podobne hudournikom in voda je vdrila v kleti in stanovanja. Ves promet je bil ustavljen. — O silnih nevihtah pa poročajo tudi iz sev. Italije. Ponekod so uničeni vsi pridelki. Škoda gre v milijone.

V francoski dinamični tvornici blizu Port Vendresa je nastala eksplozija. Dva delavca sta bila ubita, eden pa je bil ranjen.

Ljubljanski trg

Sobotni ljubljanski trg je bil naravnost obilno založen z vsem. Cene so zaradi tega tudi nekoliko popustile. — Na sadnem trgu se že v večji meri prodaja grozdje in sicer po ceni od 8 do 10 Din za kg. Hruške v kakovosti niso vse najboljše; dobre se plačujejo po 5 Din za kg. Na trgu je bilo tudi že precej zelo lepih jabolok, ki so se dobila tudi že po 4 Din kg. Borovnice se še vedno prodajajo, zelo veliko pa je bilo na trgu malin, ki so se na drobno prodajale po 3 do 3.50, na debelo pa znatno ceneje. — Na zelenjadnem trgu so pričeli prodajati tudi že luščen fižol, in sicer po 3.50 Din. Prodajali so se tudi že trnovski paradajzniki, ki so imeli isto ceno, ko uvozeni, namreč 4 Din za kg. Tudi kumar, buč, stročjega fižola in druge zelenjave je bilo na trgu zelo veliko. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, z rahlo tendenco navzdol. Pocenil se je krompir, ki so ga prodajali na Sv. Petra nasipu že po 75 par za kg, seveda le v prodaji na debelo. — Piščanci so se znova pocenili in se je dobil par piščancev že po za 29 Din. Cena jajc je ostala neizpremenjena in so se najlepša jajca prodajala po 1.25 Din par.

Program ljubljanske radio postaje

Sreda, dne 25. julija: 12.15: Reproducirana glasba — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirana glasba — 19.00: O verstvih (g. Franc Terseglav) — 19.30: Kriza individualizma v književnosti (g. Franc Vodnik) — 20.00: Koncertni duet, klavir-cello (g. Trost-g. Leskovic) — 21.00: Koncert pevskega društva »Cankar« — 22.00: Čas, poročila, reproducirana glasba.

Četrtek, dne 26. julija: 12.15: Reproducirana glasba — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, reproducirana glasba — 19.00: Reproducirana glasba — 19.30: Ljubljanski židje v minulosti (g. Dostal) — 20.00: Prenos iz Beograda — 22.00: Čas, poročila, plošče.

Združenje pooblaščenih graditeljev za Dravsko bano-vino v Ljubljani naznanja, da je umrl njegov član, gospod

Jože Bricelj

graditelj in prokurist Ljubljanske gradbene družbe.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 25. t. m., iz mrfvašnice splošne bolnice na pokopališče k Božjemu grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana, dne 23. julija 1934.

Uprava združenja

Ljubljanska gradbena družba naznanja tužno vest, da je umrl njen najboljši sodelavec, gospod

Jože Bricelj

graditelj in prokurist.

Dragega pokojnika bomo spremili na njegovi zadnji poti v sredo, dne 25. julija, ob 17. na pokopališče pri Božjem grobu v Štepanji vasi.

Ljubljana, dne 23. julija 1934.

Uprava Ljubljanske gradbene družbe